

Sygn. akt III CZ 42/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. M.
przy uczestnictwie G. M.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 listopada 2017 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w T.
z dnia 23 czerwca 2017 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Dnia 29 marca 2017 r. uczestniczka postępowania G. M. wniosła kasację (powinno być: „skargę kasacyjną”) od wyroku (powinno być: „postanowienia”) Sądu Okręgowego w T. z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie o podział majątku wspólnego byłych małżonków. Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną ze względu na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. Uczestniczka dnia 5 maja 2017 r. wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na to postanowienie, wskazując, że kwota 71 270 zł została podana omyłkowo, powinno zaś być 156 570 zł. Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 8 maja 2017 r. odrzucił zażalenie z tej przyczyny, że pełnomocnik z urzędu uczestniczki nie przedłożył pełnomocnictwa upoważniającego go do zastępowania uczestniczki przed Sądem Najwyższym. Uczestniczka dnia 19 czerwca 2017 r. wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na to postanowienie, wskazując, że nieprzedłożenie pełnomocnictwa powoduje, iż pismo jest obarczone brakiem formalnym, co jednak nie zmienia faktu, że skarga kasacyjna została sporządzona przez adwokata, zaś sąd powinien wezwać uczestniczkę do usunięcia braku formalnego (art. 130 § 1 k.p.c.). Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 r. odrzucił zażalenie z tej przyczyny, że pełnomocnik z urzędu uczestniczki nie przedłożył pełnomocnictwa upoważniającego go do zastępowania uczestniczki przed Sądem Najwyższym. Podkreślił, że dotychczasowe pełnomocnictwo wygasło z dniem uprawomocnienia się postanowienia w sprawie o podział majątku wspólnego.

Uczestniczka dnia 4 lipca 2017 r. wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w T. z dnia 23 czerwca 2017 r., zarzucając naruszenie art. 130 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie, wskutek czego doszło do nieprawidłowego zastosowania art. 87¹ § 1 k.p.c., oraz naruszenie art. 398⁶ § 2 i 3 w związku z art. 394¹ § 3 w związku z art. 13 § 1 k.p.c. przez uznanie, że wobec zbyt niskiej wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W aktach sprawy znajduje się pełnomocnictwo uczestniczki z dnia 29 marca 2017 r. upoważniające adwokata z urzędu do zastępstwa w sprawie sporządzenia skargi kasacyjnej przed Sądem Najwyższym i innymi instancjami właściwymi w sprawie. Niezależnie od tego należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 lipca 2013 r., I CZ 67/13, (niepubl.) stwierdził, iż wprowadzenie obowiązku załączenia odpisu pełnomocnictwa oznacza niewątpliwie nałożenie na stronę (jej pełnomocnika) obowiązku o charakterze formalnym, którego naruszenie podlega zastosowaniu art. 130 k.p.c. Stosując łącznie art. 126 i art. 89 § 1 k.p.c., należy uznać, że brak złożenia przez stronę odpisu pełnomocnictwa do reprezentowania jej przed Sądem Najwyższym stanowi brak formalny pisma procesowego i uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jeżeli zgodnie z art. 130 k.p.c. strona mimo wezwania nie uzupełni w terminie tego braku. Według zaś postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2015 r., II PZ 6/15 (niepubl.), obowiązek wynikający z art. 89 § 1 k.p.c. wykazania umocowania pełnomocnika obejmuje także konieczność wykazania źródła tego umocowania sięgającego do osoby mocodawcy. Niespełnienie tych wymagań stanowi brak formalny pisma procesowego uzasadniający wdrożenie przez przewodniczącego postępowania przewidzianego w art. 130 k.p.c., chyba że przepis szczególny przewiduje natychmiastowy zwrot pisma procesowego.

Należy poza tym wskazać, że pismo adwokata z urzędu z dnia 29 marca 2017 r., zawierające wspomniane na wstępie nieścisłości („kasacja” zamiast „skarga kasacyjna”, „wyrok” zamiast „postanowienie”), mylnie też oznaczało wartość przedmiotu zaskarżenia. W piśmie bowiem pomyłkowo wskazano kwotę 71 270 zł, gdy tymczasem - jak stwierdzono w piśmie z dnia 5 maja 2017 r. - właściwa jest kwota 156 570 zł, którą zresztą wcześniej podano w apelacji.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

jw

kc